

Schriftelijke statenvragen van de statenfractie van 50PLUS over problemen ontbreken riool en daaruit voortvloeiende financiële consequenties voor de gemeente Almere, ingediend op 23 januari 2023, en de antwoorden daarop van het college van Gedeputeerde Staten zoals vastgesteld op 21 februari 2023 (3079998).

1. *Is GS op de hoogte van de problematiek rondom de aanleg van het riool in de wijk Oosterwold Almere?*

Antwoord: Ja, GS is op de hoogte van de problematiek rondom de aanleg van het riool in de wijk Oosterwold Almere. De gemeente Almere staat hiervoor sinds 6 juli 2022 onder actief toezicht van de provincie voor het niet invullen van haar zorgplicht. Zie bijgevoegde Mededeling aan PS van 5 juli 2022 (#2977400).

2. *Is GS op de hoogte van de eventuele kosten die hiermee gemoeid zijn?*

Antwoord: : Ja, GS is op de hoogte van de eventuele kosten die hiermee gemoeid zijn. In het kader van interbestuurlijk toezicht maakt de provincie met de gemeente en het waterschap heldere afspraken voor het vervolgtraject rond de invulling van de zorgplicht afvalwater Oosterwold.

3. *Heeft de gemeente Almere een aanvraag gedaan bij de provincie voor financiële ondersteuning in dit dossier?*

Antwoord: Nee, er ligt geen financiële aanvraag. De gemeente Almere heeft geen aanvraag ingediend bij de provincie. In een periodiek bestuurlijk overleg provincie Flevoland-gemeente Almere en tijdens het bestuurlijk overleg Oosterwold is gevraagd of de provincie zich financieel verantwoordelijk voelt voor de ontstane situatie. De provincie heeft in bovengenoemde bestuurlijke overleggen aangegeven zich niet financieel verantwoordelijk te voelen voor de ontstane situatie, omdat het aanleggen van riolering een wettelijke taak van de gemeente is. De gemeente is zelf verantwoordelijk voor gemaakte beleidskeuzes, de invulling en financiering hiervan.

4. *En mocht deze aanvraag er liggen kan het college aangeven hoe zij hier tegenover staat?*

Antwoord: Niet van toepassing.

Onderwerp**PS Mededeling Opstarten IBT afvalwater Oosterwold****Mededeling:**

In de afgelopen maanden hebben diverse bewoners van Oosterwold direct en indirect -via het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat- bij de provincie aandacht gevraagd voor het dossier afvalwater in Oosterwold. Naar aanleiding van deze signalen hebben wij als Gedeputeerden Staten ook onze rol in dit dossier heroverwogen.

Het niet invullen van de gemeentelijke zorgplicht voor het afvalwater in Oosterwold betekent dat de gemeente Almere momenteel een door de wetgever toegekende taak niet of onvoldoende vervuld. Dit heeft tot gevolg dat de provincie in het kader van 'taakverwaarlozing' moet optreden. Op grond van de huidige stand van zaken start de provincie actief toezicht bij de gemeente Almere. Dit houdt in dat er op korte termijn een bestuurlijk overleg met de gemeente wordt gepland om afspraken te maken over de te nemen acties en termijnen. Het actieve toezicht wordt pas beëindigd indien de gemeente invulling heeft gegeven aan haar wettelijke zorgplicht.

Naast de gemeente heeft ook het waterschap met betrekking tot het afvalwater in Oosterwold wettelijke taken. Zo dient het waterschap toe te zien op de lozingen op het oppervlaktewater en zo nodig handhavend op te treden. Tegelijkertijd is het waterschap ook afhankelijk van de gemeente. Wanneer de gemeente haar zorgplicht voor het afvalwater invult hoeft het waterschap geen lozingen te handhaven. In Oosterwold zal de gemeentelijke zorgplicht op een robuuste wijze ingevuld moeten worden. Dit om te voorkomen dat nogmaals een soortgelijke situatie ontstaat.

Gedeputeerden Staten verwachten van het waterschap dat zij zorgdragen voor de waterkwaliteit in Oosterwold, en daartoe onder meer goed monitoren hoe de situatie zich ontwikkelt. Zij vragen het waterschap Zuiderzeeland om de gemeente en ook de provincie te adviseren over de verschillende oplossingsrichtingen en eventuele tijdelijke beheersmaatregelen in relatie tot de oppervlaktewater-kwaliteit.

Voor meer informatie over het opstarten van het IBT-proces wordt verwezen naar bijgevoegde brieven aan de gemeente Almere en waterschap Zuiderzeeland.

Bijlagen

Naam bijlage:	eDocs nummer:	Openbaar in de zin van de Woo (ja/nee aangeven)
Brief interbestuurlijk toezicht afvalwater Oosterwold Gemeente Almere	2925297	Ja
Brief interbestuurlijk toezicht afvalwater Oosterwold Waterschap Zuiderzeeland	2925681	Ja

Registratienummer

2977400

Datum

5 juli 2022

Afdeling/Bureau

SENB

Openbaarheid**Openbaar****Portefeuillehouder****Smelik, C.W./Hofstra, H.****Ter kennisname aan PS en
burgerleden**

Het College van Burgemeester en Wethouders van de
gemeente Almere
Postbus 200
1300 AE ALMERE

Verzenddatum
6 JULI 2022

Bijlagen

Uw kenmerk

Ons kenmerk
2925297

Onderwerp

Interbestuurlijk toezicht invulling zorgplicht Afvalwater Oosterwold

Geacht college,

In de afgelopen maanden hebben diverse bewoners van Oosterwold in de gemeente Almere direct en indirect via het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat bij de provincie aandacht gevraagd voor de afvalwaterzuivering. Naar aanleiding van deze signalen hebben wij onze rol in dit dossier heroverwogen. Wij hebben onvoldoende aandacht gehad voor de wettelijke zorgplicht van de gemeente Almere voor het afvalwater in Oosterwold.

Voor de verzending van deze brief hebben we op 22 juni 2022 een bestuurlijk overleg met uw wethouder gepland. Dit overleg is op uw verzoek uitgesteld en door de collegecrisis heeft dit overleg tot op heden niet kunnen plaatsvinden. Wel heeft er de afgelopen tijd enkele malen ambtelijk overleg plaatsgevonden. Gelet op de voortgang van dit dossier willen wij u middels deze brief informeren over het inzetten van interbestuurlijk toezicht.

Wij zijn met uw gemeente, de gemeente Zeewolde, het waterschap Zuiderzeeland en het Rijksvastgoedbedrijf al verschillende jaren betrokken bij de bijzondere organische ontwikkeling van Oosterwold. Deze betrokkenheid van partijen moet echter wel plaatsvinden binnen de geldende wet- en regelgeving. Deze regels dienen immers onder meer voor de bescherming van het milieu en de burgers in het gebied.

In uw raadsbrief van 21 december 2021 zet u helder uiteen dat uw gemeente ten aanzien van het afvalwater in Oosterwold een zorgplicht als bedoeld in artikel 10.33 Wet milieubeheer heeft en deze niet vervult. Dit betekent kortweg dat u dient zorg te dragen voor een openbaar vuilwaterriool, dan wel andere afzonderlijke systemen of andere passende systemen toepast in beheer van de gemeente die een eenzelfde graad van bescherming van het milieu bereiken. Deze andere systemen mogen eventueel ook door het waterschap of een daarmee belaste rechtspersoon worden beheerd. Tevens merkt u terecht op dat de wetgeving geen mogelijkheid biedt voor een ontheffing van deze zorgplicht in Oosterwold.

Naast de gemeente hebben ook het waterschap en de provincie met betrekking tot het afvalwater in Oosterwold wettelijke taken. Zo dient het waterschap toe te zien op de lozingen op het oppervlaktewater en zo nodig handhavend op te treden. De provincie heeft een toezichthoudende rol richting de gemeente en het waterschap.

Het niet invullen van de gemeentelijke zorgplicht in Oosterwold betekent dat u momenteel als gemeentebestuur een door de wetgever toegekende taak niet of onvoldoende vervuld. Dit heeft tot gevolg dat wij op grond van artikel 124 Gemeentewet, in het kader van taakverwaarlozing, verplicht zijn op te treden. Wij zullen dan ook invulling geven aan deze wettelijke plicht.

Voor de toepassing van het interbestuurlijk toezicht hebben wij 'Beleidskaders generieke instrumenten interbestuurlijk toezicht Flevoland' vastgesteld. Op grond van de huidige stand van zaken stellen wij vast dat wij ons in Fase 3 van de interventieladder bevinden. Dit betekent dat wij geconstateerd hebben dat er een grond bestaat voor interventie en wij opschalen naar actief toezicht. Dit houdt in dat er op korte termijn een bestuurlijk overleg met u wordt gepland om afspraken te maken over de te nemen acties en termijnen. Het actieve toezicht wordt pas beëindigd indien u invulling heeft gegeven aan uw wettelijke zorgplicht.

Tegelijkertijd heeft u met de brief aan de gemeenteraad reeds erkend dat u een zorgplicht heeft ten aanzien van Oosterwold en deze ook wilt invullen. In de brief aan de gemeenteraad geeft u aan hoe u invulling wilt geven aan de zorgplicht in de gebieden Fase 1B en Fase 2 van Oosterwold. Voor met name Fase 1A bent u niet zo duidelijk en wilt u nog het één en ander (laten) uitzoeken. Wij willen benadrukken dat u de gemeentelijke zorgplicht nu reeds dient in te vullen. Dit betekent dat u hierop door de betrokken burgers zeer waarschijnlijk, middels een onrechtmatige daad, ook juridisch aanspreekbaar bent.

Voorgaande betekent dat wij zullen aansturen op zo spoedig mogelijke deugdelijke invulling van de gemeentelijke zorgplicht in Oosterwold. Dit betekent een duurzame oplossing die recht doet aan de positie van de betrokken burgers, het waterschap en de gemeente. De invulling moet derhalve juridisch houdbaar zijn, niet ten koste gaan van de waterkwaliteit en niet te lang op zich laten wachten. Dit kan ook betekenen dat investeringen eerder afgeschreven moeten worden. Indien u binnen het wettelijk kader een alternatieve invulling van de zorgplicht wenst vorm te geven kan dat. Wel dient u de zorgplicht zo in te vullen dat deze robuust is. Wij verzoeken u om de oplossingsrichtingen af te stemmen met het waterschap. Dit om te voorkomen dat er nogmaals een soortgelijke situatie ontstaat.

Gelet op Fase 3 van de interventieladder verwachten wij van u het volgende. Allereerst op korte termijn een bestuurlijk overleg, waarin wij met u een termijn afspreken voor het aanleveren van een concreet concept plan van aanpak. In dit plan van aanpak geeft u aan op welke wijze en binnen welke termijn u invulling gaat geven aan de zorgplicht. Wij verwachten dat u deze invulling deugdelijk inhoudelijk en juridisch onderbouwt. Het is belangrijk dat het waterschap Zuiderzeeland hierbij betrokken wordt. Tevens vragen wij aandacht voor eventuele tijdelijke beheersmaatregelen die nodig zijn in afwachting van definitieve oplossing. Op basis van het concept-plan zullen wij vervolgens afspraken met u maken over de door u te nemen acties en de daaraan verbonden termijnen.

Tevens wensen wij vanaf heden tot nader order door u actief geïnformeerd te worden over de voortgang rond het afvalwater in Oosterwold. Wij wensen de komende tijd afschriften te ontvangen van eventuele correspondentie van of richting gemeenteraad, burgers en andere bestuursorganen met betrekking tot het afvalwater in Oosterwold. Ook willen wij in het licht van de gemeenteraadbrief van 21 december 2021 afschriften van reeds verstrekte of nog te verstrekken opdrachten en de uitgebrachte juridische en inhoudelijke adviezen.

Vanwege onze toezichthoudende rol in dit proces en het risico op (ogenschijnlijke) vermenging van rollen past ons terughoudendheid in het gebiedsproces en zullen wij niet langer participeren in het thema afvalwater Oosterwold.

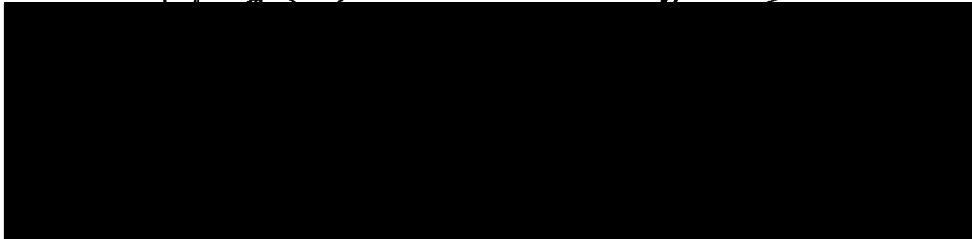
Wij verzoeken u deze brief ook onder de aandacht van uw raad te brengen.

Ten overvloede merken wij op dat we ook het waterschap Zuiderzeeland formeel zullen aanspreken op hun rol met betrekking tot het afvalwater in Oosterwold.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Flevoland,
de secretaris,

de voorzitter,

Het College van Dijkgraaf en Heemraden van
Zuiderzeeland
Postbus 229
8200 AE LELYSTAD

Verzenddatum
6 JULI 2022

Bijlagen

Uw kenmerk

Ons kenmerk
2925681

Onderwerp

Interbestuurlijk toezicht Afvalwater Oosterwold

Geacht college,

In de afgelopen maanden hebben diverse bewoners van Oosterwold in de gemeente Almere direct en indirect via het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat bij de provincie aandacht gevraagd voor de afvalwaterzuivering. Naar aanleiding van deze signalen hebben wij onze rol in dit dossier heroverwogen. Wij hebben onvoldoende aandacht gehad voor de wettelijke zorgplicht van de gemeente Almere voor het afvalwater in Oosterwold.

Wij zijn met uw waterschap, de gemeente Almere, de gemeente Zeewolde en het Rijksvastgoedbedrijf al verschillende jaren betrokken bij de bijzondere organische ontwikkeling van Oosterwold. Deze betrokkenheid van partijen moet echter wel plaatsvinden binnen de geldende wet- en regelgeving. Deze regels dienen immers onder meer voor de bescherming van het milieu en de burgers in het gebied.

Op 30 juni 2022 heeft onze gedeputeerde H. Hofstra in het kader van het interbestuurlijk toezicht een bestuurlijk gesprek gevoerd met uw dijkgraaf H. Klavers over de problematiek in Oosterwold. In dat gesprek is ook de opschorting van de handhaving in het gebied door het waterschap besproken.

In uw brief van 11 januari 2022, met kenmerk STBV-77204469-5, aan onder meer de leden van het bestuurlijk overleg Oosterwold, uit u uw zorgen over de behandeling van het afvalwater in Oosterwold. U geeft aan dat gelet op de ervaringen in deelgebied 1a en elders het waterschap van mening dat de organische ontwikkeling van het afvalwatersysteem niet passend is. Kleinschalige zuiveringen door inwoners in Oosterwold zijn volgens u niet toepasbaar/haalbaar. U stelt dat "(...) daarmee het zuiveren, net als de inzameling van huishoudelijk afval, een taak is van de overheid, met als resultaat een 'op de schaal van geheel Almere afvalwatervrije stad'." Uw Algemene Vergadering heeft met de vaststelling van de kaders aangegeven dat de afvalwaterketen voor het waterschap geen onderdeel (meer) uitmaakt van de organische ontwikkeling van Oosterwold.

Tevens geeft u aan wel mee te willen werken aan een tijdelijke, decentrale pilot van zo beperkt mogelijke omvang in deelgebied 1b van Oosterwold. Het ontwikkelen van kennis over het verduurzamen van de afvalwaterzuivering en overige zuiveringen is voor u een voorwaarde om hieraan deel te nemen. Aanvullend geeft u aan dat het waterschap, onder voorbehoud van de financiering, het beheer en onderhoud van deze decentrale zuivering op zich te willen nemen.

Op 21 december 2021 heeft het college van Burgemeester en wethouders van Almere in een brief aan de gemeenteraad helder uiteen gezet dat de gemeente ten aanzien van het afvalwater in Oosterwold een zorgplicht als bedoeld in artikel 10.33 Wet milieubeheer heeft en deze niet vervult. Dit betekent kortweg dat de gemeente dient zorg te dragen voor een openbaar vuilwaterriool, dan wel andere afzonderlijke systemen of andere passende systemen toepast in beheer van de gemeente die een eenzelfde graad van bescherming van het milieu bereiken. Deze andere systemen mogen eventueel ook door het waterschap of een daarmee belaste rechtspersoon worden beheerd. Tevens merkt het gemeentebestuur terecht op dat de wetgeving geen mogelijkheid biedt voor een ontheffing van deze zorgplicht in Oosterwold.

Naast de gemeente hebben ook het waterschap en de provincie met betrekking tot het afvalwater in Oosterwold wettelijke taken. Zo dient het waterschap toe te zien op de lozingen op het oppervlaktewater en zo nodig handhavend op te treden. De provincie heeft een toezichthoudende rol richting de gemeente en het waterschap.

Het niet invullen van de gemeentelijke zorgplicht in Oosterwold betekent dat het gemeentebestuur een door de wetgever toegekende taak niet of onvoldoende vervult. Dit heeft tot gevolg dat wij op grond van artikel 124 Gemeentewet, in het kader van taakverwaarlozing, verplicht zijn op te treden. Wij geven dan ook invulling aan deze wettelijke plicht en hebben de gemeente Almere verzocht om duidelijkheid te geven over de invulling van haar zorgplicht.

In uw voornoemde brief uit u uw zorgen over het afvalwater in Oosterwold en geeft u aan dat de zuivering van het afvalwater in Oosterwold een overheidstaak is. Wij onderschrijven dit standpunt van het waterschap. Dit betekent ook dat wij gelet op deze taak duidelijkheid wensen hoe de gemeente de zorgplicht zoals bedoeld in art. 10.33 Wet milieubeheer in de deelgebieden 1a, 1b en 2 gaat vormgeven. In Oosterwold zal de gemeentelijke zorgplicht op een robuuste wijze ingevuld moeten worden. Dit om te voorkomen dat nogmaals een soortgelijke situatie ontstaat.

Wij verwachten van u dat u zorgdraagt voor de waterkwaliteit in Oosterwold en dat de oplossingen en pilots voldoen aan de geldende wet- en regelgeving.

In dat licht constateren wij dat u met het opschorten van de handhaving in Oosterwold formeel tekortschiet. Tegelijkertijd realiseren wij ons dat uw opschorting van de handhaving het gevolg is van het niet invullen van de gemeentelijke zorgplicht voor het afvalwater door de gemeente Almere.

Op grond van artikel 60, lid 2 van de Waterschapswet dienen wij op te treden indien uw dagelijks bestuur gevorderde beslissingen niet of niet naar behoren neemt. Voor de toepassing van het interbestuurlijk toezicht hebben wij 'Beleidskaders generieke instrumenten interbestuurlijk toezicht Flevoland' vastgesteld. Op grond van de huidige stand van zaken stellen wij vast dat wij ons in Fase 3 van de interventieladder bevinden. Dit betekent dat wij geconstateerd hebben dat er een grond bestaat voor interventie en wij opschalen naar actief toezicht. Dit houdt dat wij afspraken met u maken over de te nemen acties en termijnen. Het actieve toezicht wordt beëindigd indien u invulling heeft gegeven aan uw wettelijke taken.

Op zich kan het waterschap de lozingen vanuit de particuliere IBA's handhaven, maar dit zal waarschijnlijk geen gewenst resultaat opleveren. Het is namelijk ten eerste de vraag of de bestaande IBA's die worden beheerd door de inwoners wel daadwerkelijk beter kunnen zuiveren. Ten tweede kan de vraag gesteld worden of het wel terecht is dat een bewoner wordt aangesproken op een onvoldoende functionerende IBA, terwijl de gemeente een zorgplicht voor het afvalwater heeft. Kortom handhaving zal waarschijnlijk de nodige juridische procedures uitlokken, zonder dat de waterkwaliteit direct verbetert. Het voorgaande geldt natuurlijk niet voor eventuele excessen.

Wij steunen uw beslissing om gegeven de huidige situatie momenteel niet te handhaven in Oosterwold. Dit betekent dat wij in beginsel instemmen met het opschorten van de handhaving tot 1 september 2023 en zullen daarom op dit moment geen aanvullende afspraken met u maken over de te nemen acties of termijnen. Wel willen wij u verzoeken om ons op de hoogte te houden van de stand van zaken rondom de waterkwaliteit van Oosterwold.

Wij streven naar een zo spoedig mogelijke invulling van de gemeentelijke zorgplicht voor het vrijkomende afvalwater door de gemeente Almere. De daadwerkelijke realisatie zal echter nog de nodige tijd vragen. In de tussentijd zal de gemeente tijdelijke maatregelen moeten nemen. Hierop zullen wij ook toezien. Wij verzoeken u om de gemeente Almere en ons te adviseren bij de invulling van de zorgplicht en tijdelijke maatregelen. Dit met als doel om zo spoedig mogelijk de gemeentelijke zorgplicht in te vullen, met zo min mogelijk overlast voor de bewoners én het watersysteem.

Het waterschap heeft onder meer als taak zorg te dragen voor een goede oppervlaktewaterkwaliteit in Oosterwold. Wij vinden het van belang dat u als waterschap deze taak zo spoedig mogelijk op een goede wijze kunt uitvoeren in Oosterwold. In volgende gesprekken zal het met name gaan over monitoringsresultaten van de waterkwaliteit en over de wijze waarop het waterschap, vanuit zijn rol, kan bijdragen aan de oplossingsrichting.

Wij verzoeken u deze brief ook onder de aandacht van uw Algemene Vergadering te brengen.

Vanwege onze toezichthoudende rol in dit proces en het risico op (ogenschijnlijke) vermenging van rollen past ons terughoudendheid in het gebiedsproces en zullen wij niet langer participeren in het thema afvalwater Oosterwold.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Flevoland,
de secretaris,

de voorzitter

